

Başlığı okuyanlar eminim "kâğıt imzalamanın vergisi mi olur" diyecek. Evet. Ülkemizde böyle bir vergi uygulanır. Adı da "damga vergisi".

Damga Vergisi Kanunu uyarınca, kanuna ekli tabloda belirtilen kâğıtlar damga vergisine tabidir. Bu verginin mükellefiyse kâğıtları imza edenler. Yani Damga Vergisi Kanunu'na ekli tabloda yer alan kâğıtları imza edenler bu vergiyi ödemek zorunda.

Avrupa Birliği uygulamasında damga vergisi son derecede sınırlı sahada; hisse senedi ve tahvil ihraçlarında, menkul ve gayrimenkul devirlerinde, adi kiralamalarda, bazı sigorta işlemlerinde uygulanmakta.

Kâğıt imzalanması sonucunda mükellefler genellikle somut bir menfaat elde edemezler. İşte bu nedenle damga vergisine karşı büyük bir direnç oluşmakta.

2002 yılından beri iktidarda olan siyasi iradenin, hükümet programlarında, damga vergisinin kaldırılacağı hep belirtildi. Ancak, bırakın kaldırmayı her yıl oranlar yükseltilecek uygulama devam etti.

Yapacak bir şey yok; bu vergi kaldırılmadı, uygulayalım diyoruz. Ancak, bir de bu verginin yanlış uygulanmasına tahammül

'Kâğıt İmzalama' Vergisi

edemiyoruz.

Gerçekten de bu vergi yanlış uygulanıyor. Kâğıtta yazılı en yüksek para miktarı üzerinden damga vergisi alınmak isteniyor. Oysa bu verginin ruhu ve mantığı buna aykırı. Bu konu üzerinde kısaca duralım.

Damga Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinde, nispi yani oransal vergide, kâğıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kâğıtlarda yazılı belli paranın esas alınacağı belirtilmiş. Aynı maddede, belli para terimi, kâğıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasil edeceği

para olarak tanımlanmış.

Bu hüküm aslında, düzenlenen kâğıt, yani sözleşmeyle hüküm altına alınan veya garantiye bağlanan para miktarı üzerinden damga vergisi alınmasını öngörmekte. Ancak, vergi idaresi, bu hükmü göz önüne almaksızın, kâğıtta, diğer ifadeyle sözleşmede yazılı en yüksek para miktarı üzerinden damga vergisi hesaplamakta.

Oysaki çok basit bir örnekle, vergi idaresinin bu uygulamasının yanlış olduğu ortaya konulabilir. Örneğin, "500 bin lira değerindeki mülkümü yıllık 36 bin liradan kiraya veriyorum" şeklinde düzenlenen bir kâğıdın damga vergisi hesabında dikkate alınması gereken para miktarı 36 bin liradır. Oysaki, vergi idaresi bu örnekte belirtilen kâğıdın damga vergisini 500 bin lira üzerinden hesaplamak niyetinde.

Yani vergi idaresi son derece kolaycı bir yöntem seçerek ve kâğıtta yazılı en yüksek para miktarı üzerinden vergi hesaplama yoluna gitmekte. Bunu kabul etmek mümkün değil. Damga vergisine tabi tutulacak belli para miktarı, düzenlenen kâğıtla hüküm ve garanti altına alınan para miktarıdır. Direnç göstermeye son derece müsait bir yapıya sahip olan damga vergisinin yüksek para miktarı üzerinden istenmesi bu direnci daha da artırmakta.

Damga vergisi bir gerçek olarak karşımızda duruyor. Pek çok defa söz verilmesine karşın kaldırılmadı. Diyoruz ki; en azından lütfen doğru uygulayın!

O cezanın kendisi riskli!

İş sağlığı ve güvenliğiyle getirilen yükümlülüklerin en önemlilerinden birisi "risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak". Yapmayan işverenlere 3 bin 234 lira para cezası uygulanacak. Ayrıca aykırılığın devamı halinde 2013 Ocak ayından itibaren her ay 4 bin 851 lira para cezası uygulanacağı yönünde düşünceler var.

Ancak bizce bu son derece yanlıştır. Amaç ceza yazmak değil, işyerlerini yasal formatlara uygun hale getirme yönünde rehberlik ve yol gösterici olmaktır.

Özellikle 50 işçinin altındaki işyerlerinde risk değerlendirmesinin yapılmamasından dolayı yüksek miktarlarda idari para cezalarının uygulanacak olması birçok işyerini kapanma noktasına getirir. Burada amaç eksikliğin tamamlanması olmalıdır. Eksiklik tamamlatılırken de önce uyarılmalı ve eksiklik tamamlanmadığı takdirde idari para cezası uygulanması yoluna gidilmelidir. İşletmelerin büyük bir bölümü günü zor kurtarıp yasal yükümlülükler altında ezilirken bu kadar yüksek idari para cezası işletmeleri köşeye sıkıştırır.

YETİM AYLIĞI ALMA HAKKI

İki kız kardeşimden biri, Emekli Sandığı emekli vefat eden eşinden maaş alıyor. Diğer evlenmemiş bekâr ve Emekli Sandığı çalışanı. Kardeşlerimin babamızdan yetim aylığı alma hakkı var mı? Yakup Tan

Emekli Sandığı'na bağlı çalışan veya emekli memur olanlar yetim aylığı alamaz.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.